

Epíleg popular

Les protestes ciutadanes contra les retallades als serveis públics són l'epíleg d'una manera de fer política, la del PP valencià, que ara muta.

Potser només és una casualitat, però l'institut on ha saltat l'espurna de la conflictivitat social al País Valencià és allà on vota Francisco Camps. De centres d'educació secundària, n'hi ha 748, però ha estat en aquest de tan referencial –per la situació, per la fisonomia, pel nom– on ha començat a fondre's el model de país que ja fa molts anys va dissenyar el PPCV.

I Camps, que no va arribar a la presidència de la Generalitat fins el 2003, fou des de l'inici un dels arquitectes estrella del partit. Un inici que cal situar el 1991, abans i tot que els populars arribaren a Palau. Perquè l'estiu del 91, quan el PP va sumar a una majoria ajustada Unió Valenciana al cap i casal i va fer seua la vara de comandament, moltes coses van canviar de seguida. Camps tenia 28 anys i hi assumia la regidoria de Trànsit.

Rita Barberà, la nova alcaldessa, va posar a València les bases del creixement del país sencer: un creixement urbanístic en ocasions fruit d'operacions especulatives en tota regla, com per exemple la molt simbòlica del *solar dels jesuïtes*, com es coneix l'àrea adjacent al jardí botànic

Dalt, Camps, acompanyat de la seua dona i els seus tres fills, acudeix a votar a l'institut Lluís Vives de València, el 27 de maig del 2007. Baix, l'ex-president i l'arquitecte Santiago Calatrava visiten l'any 2008 les obres de l'Àgora, avui encara inacabada i sense cap utilitat concreta prevista.

Tan bon punt arriba a l'alcaldia de València, Rita Barberà posa les bases del creixement urbanístic del país sencer, en ocasions fruit d'operacions especulatives

de València, on els nous governants havien projectat un hotel de mida considerable que feia perillar un dels pulmons verds de la ciutat.

A la transició a la democràcia, la dreta indígena ja havia mirat de construir a l'entorn del Saler i va defensar la creació d'edificis i de carreteres al llit vell del riu Túria, en comptes de parcs i zones esportives. La resposta ciutadana, organitzada al voltant del col·lectiu Salvem el Botànic, va alterar els plans del consistori i s'ha acabat amb una victòria plena, però l'expansió immobiliària ha estat igualment notable.

En són bona mostra les zones d'horta dels barris de Campanar i de la Punta, on s'han enderrocat alqueries històriques i el paisatge s'ha transformat completament. I una altra, el Cabanyal-Canyamelar, una obsessió molt personal de Barberà, que de moment no ha imposat els seus desigs de migpartir-lo, per bé que ha deteriorat el barri en cerca d'adeptes.

Quan el 1995 Eduardo Zaplana –a la primera legislatura, com Barberà, gràcies a un pacte amb UV– arriba a la presidència del Consell, la fallera constructora es complementa amb la megalomania. És l'hora del parc temàtic Terra Mítica de Benidorm –més de 250 milions d'inversió pública que no van evitar la suspensió de pagaments del recinte, que es va vendre, barat, a la iniciativa privada–; de la quadruplicació de la despesa a la Ciutat de les

Arts i les Ciències –un projecte heretat pels socialistes i que ja ha costat més de 1.300 milions, amb una darrera peça, l'Àgora, inacabada i inutilitzada–; de la Ciutat de la Llum, als afores d'Alacant, que també va superar els 250 milions de despesa i que ha entrat igualment en suspensió de pagaments, tot i que les productores eren convidades a treballar-hi a un preu baix; o l'aeroport sense avions de Castelló, executat a través d'un consorci mixt en què la inversió pública volta els 75 milions.

Uns altres parcs temàtics o edificis emblemàtics no s'han concretat, però han costat diners: Mundo Ilusión, la Ciutat de les Llengües i el centre de convencions que Santiago Calatrava havia dissenyat a Castelló de la Plana; o la Torre de la Música i l'esbós dels gratacels que també Calatrava va dibuixar al costat de la Ciutat de les Ciències. L'arquitecte s'ha embutxacat vora 20 milions per projectes que l'huracà de la crisi s'ha endut.

Zaplana va contractar Julio Iglesias com a *ambaixador valencià*, amb un contracte B per què cobrava el triple de l'A. Iglesias ha invertit una part dels ingressos en operacions a la Costa Blanca.

Francisco Camps, de la seua banda, va nomenar Ambaixador del Regne de València Jaume Matas –aleshores ministre del Medi espanyol i ara encausat–, per la seua defensa del pla hidrològic.

Però Camps, més enllà del nomenament simbòlic, va apostar per dotar els valencians de grans proves esportives, i és per això que va contractar la fórmula 1, la Copa de l'Amèrica, la Volvo Ocean Race, la Global Champions d'hípica o un Open de Tennis valencià. El *return* n'era l'excusa, i pretenia garantir que tot plegat costava poc, al costat del rèdit turístic.

Paral·lelament, la gestió dels nous hospitals públics passava a mans privades, i els centres escolars costaven tres vegades més que a la mitjana de l'estat. Avui, que de diners no en queden, la conselleria es troba obligada a signar concessions de terrenys propis a 50 o 75 anys, perquè se'n facen de nous. Concertats, és clar.

Amb Camps, bona part del país va passar a ser edificable i el concepte PAI (Pla d'Actuació Integrada) es va estendre com la pólvora, a voltes juntament amb la corrupció lligada als polítics. Els casos Brugal, Gürtel, Emarsa o Carlos Fabra han implicat les principals autoritats polítiques... Sense cap efecte electoral.

Ràdio Televisió Valenciana (RTVV) va esdevenir una eina de propaganda i un pou sense fons: acumula 1.200 milions de deute –una Ciutat de les Ciències– i un ERO hi amenaça 1.000 dels 1.800 treballadors. La visita del papa, el 2006, va anar embolcallada d'un misteri que encara roman, sobre la seua despesa.

Amb unes entitats financeres –Bancaixa, CAM i Banc de València– en fallida tècnica i deslocalitzades, els empresaris no troben vies de finançament, i els qui són proveïdors de la Generalitat, tampoc no cobren: el deute en relació amb el PIB del País Valencià és el més alt de l'estat: un 19,9%, quan la mitjana és del 12,6%.

El crac del sistema valencià coincideix amb la declaració de no-culpabilitat de Camps al judici del *cas dels vestits*, una decisió popular que ha aixecat molta polseguera, i l'actuació policíaca contra els estudiants és responsabilitat de Paula Sánchez de León, delegada del govern espanyol que fou vice-presidenta amb Camps i que va tramitar les multes pel tancament de TV3 al País Valencià.

Victor Maceda

Amb Zaplana i Camps, la fallera constructora es tenyeix de megalomania: Terra Mítica, Ciutat de les Arts i les Ciències, Aeroport de Castelló, Ciutat de la Llum...